

Carl Florman – Flygvapnets ”grundare”

Carl Florman var löjtnant vid Svea artilleriregemente och hade ett stort flygintresse. Därför anmälde han sig för tjänstgöring vid arméns flygavdelning, 5. komp, på Malmen. Kompaniet tillhörde Kungliga fälttelegrafkåren i Stockholm. 1915 kom Carl in på Enoch Thulins flygskola på Ljungbyhed och fick sitt certifikat och blev sedermera flygförbandschef för neutralitetsvakten i Övre Norrland. Redan efter tre år fick Carl andra uppdrag. Dessa handlade om att studera Tysklands och USA nyttjande av flyg inom arméflyget. Samtidigt pågick diskussioner om ett svenskt flygförsvär, där bl a Carl ingick som sakkunnig. 1921 utnämndes Carl till flygattaché med placering i London. Han såg tidigt effekterna av ett självständigt flygvapen, eftersom Royal Air Force hade bildats 1918.

Vid återkomsten till Sverige 1923 blev han mycket bekymrad över att försvarsrevisionens betänkande redovisade att flyget även fortsättningsvis skulle tillhöra armén och marinen. Carl Florman författade en broschyr om ”Flygvapnet och Sveriges försvar”, vilken innehöll alla tänkbara beskrivningar och argument som talade för ett självständigt flygvapen. Carl Florman fick tillfälle att för Generalstaben presentera ”Flygvapnet och Sveriges försvar”, vilket byggde på hans erfarenheter inom arméflyget, studier i Tyskland samt sin tid i London.

Han fortsatte att med sin vassa penna och sin förmåga att tala, marknadsföra idén om ett självständigt flygvapen och var en utpräglad lobbyist i maktens korridorer. 1924 fick Carl uppdrag av dåvarande ”försvarsutskott” att föreslå en detaljerad organisation, inklusive kostnadsberäkningar. Han hade en tydlig bild av hur flygstridskrafter skulle kunna användas, då med en mer offensiv inriktning, eftersom han menade att ett framtida anfall mot Sverige skulle komma från luften. En bekämpning av en angripares flygbaser var därför oerhört viktig. Skydd genom

spridning var en annan viktig faktor för överlevnad i en krigssituation, om möjligt även med fortifikatoriskt skydd. Det gällde – enligt Carl Florman – att tillräckliga resurser i form av flygplan och piloter fanns tillgängliga i fredstid och före en mobilisering, eftersom en uppbyggnad inte var möjlig under en kris eller i ett krigsskede. Naturligtvis hade cheferna för generalstaben (armén) och marinstaben helt andra åsikter om hur kriget skulle gestalta sig. Dåvarande försvarsminister Per Albin Hansson fick verkligen balansera på slak lina, eftersom han i sak stödde Flormans tankar.

Själv tyckte nog Carl Florman att en befattning som stabschef till Flygvapenchefen skulle vara en lämplig befattning, men den var dock redan avsedd för en officer ur marinen. Han blev därför befordrad till kapten i arméns övergångsstat och påbörjade en civil karriär inom trafikflyget genom att bl.a. bilda flygbolaget AB Aero-transport, en av grundstenarna i det kommande skandinaviska flygbolaget SAS.

Med en blick i backspegeln kan således Carl Flormans ansträngningar ligga till grund för vårt Flygvapen.

*RO Överstelöjtnant Ulf Crona
Projektledare FV 90 år*